

2.3 Geschenken en voordelen

Artikel 64 ARAR, circulaires van de Minister van BZK van 14 juli 1999 (Stcrt. 1999, nr. 154) en van 16 juli 1992 (Stcrt. 1992, nr. 147)

Soms komt een ambtenaar in een situatie dat een zakelijke relatie hem iets wil aanbieden. Dit kan zijn een fles wijn, een uitnodiging voor een diner of een toegangskaartje voor een evenement. De schenker wil de ambtenaar bedanken, de relatie verbeteren, hem beïnvloeden of verlangt wellicht een tegenprestatie. Er kleven derhalve integriteitsrisico's aan het aanvaarden van geschenken door ambtenaren. Zo'n geschenk mag dan ook niet zomaar worden aangenomen en soms in het geheel niet. Kernpunt is dat de ambtenaar zijn onafhankelijkheid dient te waarborgen. Onder omstandigheden is het aanvaarden van een geschenk toelaatbaar. Daarbij dienen de volgende (procedurele) uitgangspunten in acht te worden genomen.

- Ambtenaren moeten indien zij een geschenk of een dienst aangeboden krijgen, dit altijd melden aan hun leidinggevende.
- Deze maakt een afweging aan de hand van de volgende criteria, waarbij met name de context rondom het aanbieden van het geschenk of de dienst een rol speelt:
  - waarvoor wordt iets gegeven;
  - op welk moment wordt iets aangeboden (bijv. vóór of na afloop van de gunning van een contract);
  - staat het geschenk of de dienst in juiste verhouding tot de geleverde prestatie (proportionaliteit- en redelijkheidsvereiste);
  - bestaat het risico dat er een contra-prestatie wordt verlangd;
  - wordt er open mee omgegaan;
  - betreft het een incidenteel geval of ontvangt betrokkene vaker iets van dezelfde relatie;
  - zijn er ook andere ambtenaren binnen de dienst of het departement die (regelmatig) van dezelfde relatie een geschenk of dienst ontvangen, en
  - wat is de waarde van het geschenk of de dienst?
- Voor het kunnen aanvaarden van geschenken of diensten gelden de volgende criteria:
  - een geschenk of dienst met een waarde van meer dan € 50,- mag niet worden aanvaard;³
  - geschenken mogen nooit op het huisadres worden ontvangen; leveranciers worden hier, voor zover nodig, per brief op gewezen;
  - geschenken die niet kunnen worden geaccepteerd, moeten worden geweigerd dan wel, indien bijvoorbeeld eerst achteraf de juiste waarde kan worden vastgesteld, te worden teruggestuurd;
  - uitstapjes, reizen, lunches, diners e.d. worden niet bekostigd door derden. Gemaakte kosten kunnen conform de geldende regels bij het ministerie worden gedeclareerd;
  - uitnodigingen worden altijd besproken met de leidinggevende of in het werkoverleg. Zodoende kan in alle openheid worden bepaald of een uitnodiging kan worden geaccepteerd.

³ Voor de goede orde wordt opgemerkt dat een geschenk of dienst van minder dan € 50,- slechts mag worden aangenomen na toestemming van de leidinggevende.

Frequent flyer program

Luchtvaartmaatschappijen introduceerden enige jaren geleden het zogenaamde 'frequent flyer program' (ffp). Dit is een zogenaamd loyaliteitsprogramma, waarmee luchtvaartmaatschappijen voordelen bieden aan hun trouwe klanten. Het systeem is te vergelijken met het sparen van zegels of punten bij de benzinepomp of supermarkt. Met het ffp verdient de reiziger – op persoonlijke titel – punten gerelateerd aan de vluchtafstand en vliegtuigklasse. Door de keuze van maatschappij, vertrekkedata en traject kan direct invloed uitgeoefend worden op de omvang van cadeaus. Omdat op deze wijze op persoonlijke titel cadeaus kunnen worden verworven, is het gebruik van ffp tijdens dienstreizen voor persoonlijke doeleinden niet toegestaan.